

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม

หลักเกณฑ์เฉพาะในการตรวจสอบเพื่อการอนุญาต
สำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหม้อแปลงไฟฟ้ากำลัง เล่ม 1
ข้อกำหนดทั่วไป

มาตรฐานเลขที่ มอก. 384 เล่ม 1-2567

ประกาศสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
เรื่อง หลักเกณฑ์เฉพาะในการตรวจสอบเพื่อการอนุญาต
สำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหม้อแปลงไฟฟ้ากำลัง เล่ม 1 ข้อกำหนดทั่วไป
มาตรฐานเลขที่ มอก. 384 เล่ม 1-2567

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการตรวจสอบเพื่อการอนุญาต สำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหม้อแปลงไฟฟ้ากำลัง เล่ม 1 ข้อกำหนดทั่วไป มาตรฐานเลขที่ มอก. 384 เล่ม 1-2567 ให้สอดคล้องกับประกาศสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบเพื่อการอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๖ และกำหนดรายละเอียดทางด้านเทคนิคให้เหมาะสมกับคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ ของหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบเพื่อการอนุญาต ที่ออกตามประกาศสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบเพื่อการอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๖ จึงยกเลิกประกาศสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์เฉพาะในการตรวจสอบเพื่อการอนุญาตสำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหม้อแปลงไฟฟ้ากำลัง มาตรฐานเลขที่ มอก. 384-2543 ลงวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ และกำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะในการตรวจสอบเพื่อการอนุญาตสำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหม้อแปลงไฟฟ้ากำลัง เล่ม 1 ข้อกำหนดทั่วไป มาตรฐานเลขที่ มอก. 384 เล่ม 1-2567 ดังรายละเอียดท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ วันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายวันชัย พนมชัย)

เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

**หลักเกณฑ์เฉพาะในการตรวจสอบเพื่อการอนุญาต
สำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหม้อแปลงไฟฟ้ากำลัง เล่ม 1 ข้อกำหนดทั่วไป
มาตรฐานเลขที่ มอก. 384 เล่ม 1-2567**

1. การยื่นคำขอ

ในการยื่นคำขอรับใบอนุญาต ให้ผู้ยื่นคำขอยื่นเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาดังนี้

- 1.1 เอกสารตามที่กำหนดในหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบเพื่อการอนุญาต
- 1.2 ตัวอย่างการแสดงเครื่องหมายมาตรฐาน พร้อมระบุตำแหน่งที่จะแสดงบนผลิตภัณฑ์หลังจากที่ได้รับใบอนุญาตแล้ว

2. โรงงานที่ทำผลิตภัณฑ์สำหรับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) นี้หมายถึง โรงงานที่อย่างน้อยต้องมีกระบวนการประกอบชิ้นส่วน เป็นผลิตภัณฑ์หม้อแปลงไฟฟ้ากำลัง

3. การอนุญาต

ให้เป็นไปตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (1) การยืนยันคุณภาพผลิตภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ประกอบด้วย สององค์ประกอบ ดังนี้
  - (1.1) การทดสอบผลิตภัณฑ์
  - (1.2) การตรวจประเมินระบบการควบคุมคุณภาพของโรงงาน

4. การทดสอบผลิตภัณฑ์

4.1 การจำแนกผลิตภัณฑ์เป็นดังนี้

ชนิดหม้อแปลง	ชนิดการฉนวน	สัญลักษณ์แสดงวิธีระบายความร้อน	ความถี่ที่กำหนด	จำนวนเฟส	แรงดันระบบไฟฟ้าสูงสุด	กำลังไฟฟ้าที่กำหนด
Power transformer	Liquid-immersed type	ระบุตาม Identification symbols เช่น ONAN	ตามที่ระบุ (Hz)	1 เฟส	แบ่งเป็นกลุ่ม ดังนี้ - ไม่มากกว่า 12 kV	แบ่งเป็นกลุ่ม ดังนี้ - ไม่มากกว่า 167 kVA
Auto-transformer	Dry-type transformer	ONAF			- มากกว่า 12 kV แต่ไม่มากกว่า 24 kV	- มากกว่า 167 kVA แต่ไม่มากกว่า 833 kVA
Series transformer	Dry-type transformer	ONAF			- มากกว่า 24 kV แต่ไม่มากกว่า 36 kV	- มากกว่า 833 kVA แต่ไม่มากกว่า 33300 kVA
		KNAN			- มากกว่า 36 kV แต่ไม่มากกว่า 72.5 kV	
		KNAF			- มากกว่า 72.5 kV แต่ไม่มากกว่า 123 kV	
		AN			- มากกว่า 123 kV แต่ไม่มากกว่า 245 kV	
		AF			- มากกว่า 245 kV แต่ไม่มากกว่า 550 kV	
		ONAN/ONAF			- มากกว่า 245 kV แต่ไม่มากกว่า 550 kV	
		ONAN/OFAF		- มากกว่า 550 kV		

ชนิดหม้อแปลง	ชนิดการฉนวน	สัญลักษณ์แสดงวิธีระบายความร้อน	ความถี่ที่กำหนด	จำนวนเฟส	แรงดันระบบไฟฟ้าสูงสุด	กำลังไฟฟ้าที่กำหนด
Power transformer	Liquid-immersed type	ระบุตาม Identification symbols เช่น ONAN	ตามที่ระบุ (Hz)	3 เฟส	แบ่งเป็นกลุ่ม ดังนี้ - ไม่มากกว่า 12 kV	แบ่งเป็นกลุ่ม ดังนี้ - ไม่มากกว่า 2500 kVA
Auto-transformer	Dry-type transformer	ONAF			- มากกว่า 12 kV แต่ไม่มากกว่า 24 kV	- มากกว่า 2500 kVA แต่ไม่
Series transformer	Dry-type transformer	ONAF			- มากกว่า 24 kV แต่ไม่มากกว่า 36 kV	มากกว่า 100000 kVA
		KNAN			- มากกว่า 36 kV แต่ไม่มากกว่า 72.5 kV	- มากกว่า 100000 kVA
		KNAF			- มากกว่า 72.5 kV แต่ไม่มากกว่า 123 kV	- มากกว่า 100000 kVA
		AN			- มากกว่า 123 kV แต่ไม่มากกว่า 245 kV	
		AF			- มากกว่า 245 kV แต่ไม่มากกว่า 550 kV	
		ONAN/ONAF			- มากกว่า 550 kV	
		ONAN/OFAF		- มากกว่า 550 kV		

- 4.2 การเก็บตัวอย่างเพื่อทดสอบตามข้อกำหนดของมาตรฐาน ให้เก็บตัวอย่าง 1 ชุดตัวอย่าง ต่อชนิดหม้อแปลง ต่อชนิดการฉนวน ต่อสัญลักษณ์แสดงวิธีระบายความร้อน ต่อความถี่ที่กำหนด ต่อจำนวนเฟส ต่อกลุ่มแรงดันระบบไฟฟ้าสูงสุด ต่อกลุ่มกำลังไฟฟ้าที่กำหนด โดยให้เก็บกำลังไฟฟ้าที่กำหนดสูงสุดในแต่ละกลุ่ม
- หมายเหตุ ตัวอย่าง 1 ชุดตัวอย่าง ประกอบด้วย หม้อแปลงไฟฟ้ากำลังจำนวน 1 หน่วย
- 4.3 ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต้องจัดให้โรงงานที่ทำผลิตภัณฑ์มีการควบคุมผลิตภัณฑ์ตามข้อกำหนดของมาตรฐาน ดังนี้
- 4.3.1 ทดสอบผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานทุกรายการ โดยที่แต่ละรายการ อาจกระทำโดยผู้ขอรับใบอนุญาต หรือผู้อื่นที่ได้รับมอบหมาย
- 4.3.2 อย่างน้อยต้องมีเครื่องตรวจ เครื่องวัด และเครื่องทดสอบเพื่อใช้เป็นประจำตามที่กำหนดในรายการต่อไปนี้
- (1) Measurement of winding resistance
  - (2) Measurement of voltage ratio and check of phase displacement
  - (3) Measurement of short-circuit impedance and load loss
  - (4) Measurement of no-load loss and current
  - (5) Dielectric routine tests (IEC 60076-3)
  - (6) Tests on on-load tap-changers, where appropriate
  - (7) Leak testing with pressure for liquid-immersed transformers (tightness test)

- (8) Check of the ratio and polarity of built-in current transformers
- (9) Check of core and frame insulation for liquid immersed transformers with core or frame insulation
กรณีหม้อแปลงไฟฟ้าที่มีแรงดันสูงสุดสำหรับบริษัท $U_m > 72.5$ kV ต้องมีเครื่องตรวจ เครื่องวัด และเครื่องทดสอบเพิ่มเติม ในรายการต่อไปนี้
- (10) Determination of capacitances windings-to-earth and between windings
- (11) Measurement of d.c. insulation resistance between each winding to earth and between windings
- (12) Measurement of dissipation factor ($\tan \delta$) of the insulation system capacitances
- (13) Measurement of dissolved gasses in dielectric liquid from each separate oil compartment except diverter switch compartment
- (14) Measurement of no-load loss and current at 90 % and 110 % of rated voltage

5. การตรวจประเมินระบบการควบคุมคุณภาพของโรงงาน

ระบบควบคุมคุณภาพของโรงงานที่ทำผลิตภัณฑ์ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบเพื่อการอนุญาต และสำหรับมาตรฐานนี้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ยอมรับ ดังต่อไปนี้

- (1) รายงานผลการประเมินระบบควบคุมคุณภาพของโรงงานที่ทำผลิตภัณฑ์ ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงาน หรือผู้ตรวจสอบการทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

รายละเอียดเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบเพื่อการอนุญาต

6. การอนุญาตนำเข้าเป็นการเฉพาะครั้ง ไม่มี

7. การออกใบอนุญาต

การออกใบอนุญาตให้ระบุนิตหม้อแปลง ชนิดการฉนวน สัญลักษณ์แสดงวิธีระบายความร้อน ความถี่ที่กำหนด จำนวนเฟส แรงดันระบบไฟฟ้าสูงสุด และกำลังไฟฟ้าที่กำหนด

ตัวอย่างการออกใบอนุญาต

- ชนิดหม้อแปลง Power transformer ชนิดการฉนวน Liquid-immersed type transformer สัญลักษณ์แสดงวิธีระบายความร้อน ONAN ความถี่ที่กำหนด 50 Hz จำนวนเฟส 1 เฟส แรงดันระบบไฟฟ้าสูงสุด มากกว่า 12 kV แต่ไม่มากกว่า 24 kV กำลังไฟฟ้าที่กำหนดไม่มากกว่า 167 kVA
- ชนิดหม้อแปลง Auto-transformer ชนิดการฉนวน Dry-type transformer สัญลักษณ์แสดงวิธีระบายความร้อน AN ความถี่ที่กำหนด 50 Hz จำนวนเฟส 3 เฟส แรงดันระบบไฟฟ้าสูงสุด มากกว่า 24 kV แต่ไม่มากกว่า 36 kV กำลังไฟฟ้าที่กำหนดมากกว่า 2500 kVA แต่ไม่มากกว่า 50000 kVA
- ชนิดหม้อแปลง Series transformer ชนิดการฉนวน Liquid-immersed type transformer สัญลักษณ์แสดงวิธีระบายความร้อน ONAF ความถี่ที่กำหนด 50 Hz จำนวนเฟส 3 เฟส แรงดันระบบไฟฟ้าสูงสุด มากกว่า 24 kV แต่ไม่มากกว่า 36 kV กำลังไฟฟ้าที่กำหนดมากกว่า 2500 kVA แต่ไม่มากกว่า 100000 kVA

8. การแสดงเครื่องหมายมาตรฐาน : ตำแหน่งและขนาด
มีข้อแนะนำ ดังนี้
  - 8.1 ให้แสดงเครื่องหมายมาตรฐานไว้ที่ผลิตภัณฑ์
  - 8.2 ตำแหน่งของเครื่องหมายมาตรฐานอยู่บนผลิตภัณฑ์
  - 8.3 ขนาดเครื่องหมายมาตรฐานต้องแสดงให้เหมาะสม สัมพันธ์กับขนาดของผลิตภัณฑ์ และไม่ควรน้อยกว่า 10 มิลลิเมตร
  - 8.4 ให้แสดงข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (คิวอาร์โค้ด) ไว้บริเวณเดียวกับเครื่องหมายมาตรฐาน และมีขนาดไม่ควรน้อยกว่า 10 มิลลิเมตร

9. การตรวจติดตามภายหลังการอนุญาต
สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะดำเนินการตรวจติดตามภายหลังการอนุญาตตามที่กำหนดในหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบเพื่อการอนุญาต

10. เงื่อนไขที่ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติ
ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกำหนด